

N:o 42.

Af herrar **C. A. Lindhagen** och **S. G. von Friesen**, om ändring af 15 §
i förordningen angående fattigvården.

År 1889 genomfördes den ändringen i 15 § af förordningen angående fattigvården den 9 juni 1871, att äfven »qvinnor» förklarades vara valbara till ledamöter i fattigvårdsstyrelse i stad och sådan styrelse på landet, som ej utgöres af kommunalnämnd. Författningen och de förhandlingar, som föregingo densamma, angifva ej, att dervid undantag skulle vara gjordt för gifta qvinnor.

Understundom har därför också inträffat, att gift qvinna invalts i fattigvårdsstyrelse. Men i allmänhet har den svenska lagstiftningens oklara innehåll rörande gift qvinnas rättsliga ställning föranledt, att man, i brist på ett uttryckligt stadgande, ej tilltrött sig att kunna tillerkänna henne valbarhet.

Den gamla bestämmelsen om att mannen är hustruns rätte målsman står nemligen ännu kvar i lagen. Hustrun skulle i följd häraf ej vara hvad man kallar »sui juris» och följaktligen enligt allmänna rättsgrundsatsen ej heller ega behörighet att bekläda uppdrag, som förutsätta myndighet.

Å andra sidan har den ursprungliga rättsprincipen blifvit allt mer undergräfd genom upprepade lagändringar i syfte att i särskilda afseenden tillägga gift qvinna en sjelfständig persons rättsliga befogenheter. I den mån fasthållandet af hustruns omyndighetstillstånd sålunda blef ohållbart, utbildades allt mer den rättspraxis, att hon kunde för sin egen person ingå bindande aftal; och denna grundsats vann uttryckligt erkännande genom den rörande äkta makars egendomsförhållanden år 1898 antagna lagstiftning, som tillägger hustrun den allmänna befogenheten att ikläda sig gäld.

I sjelfva verket kan därför med skäl ifrågasättas, om ej den svenska lagstiftningen numera i sak innehåller samma principiella grundsats, som vunnit uttryck i den danska och norska lagstiftningens uttalanden, att »gift qvinna är lika myndig som ogift». Intill dess en sådan allmän principförklaring äfven inkommit i vår lag, får man väl emellertid finna sig i att, på grundvalen af gift qvinnas lagstadgade allmänna befogenhet att ikläda sig förbindelser, uti särskilda fall i mån af behof inrymma uttryckligt medgifvande för henne att bekläda vissa uppdrag.

I afseende å valbarhet till fattigvårdsstyrelse kan den meningen nu göras gällande, att ett sådant stadgande redan gifvits genom att begreppet »qvinno», språkligt taget, äfven omfattar gifta qvinnor. Men på grund af ofvan antydda förhållanden är detta dock så omtvistligt, att det ej torde få antagas för visst utan en särskild föreskrift.

Angelägenheten af att använda qvinnor i fattigvårdens tjenst har på senara tider blifvit allt mer insedd. Och lika erkänt är, att fördelarne deraf ej kunna fullt vinnas, så länge just gifta qvinnor med sina mången gång rika erfarenheter äro utestängda från att komma i fråga. Det har också särskildt i städerna ofta framstått såsom en stor olägenhet att ej kunna i fattigvårdsstyrelse invälja gifta qvinnor, hvilka man ansett särskildt lämpa sig dertill.

På grund af hvad som sålunda anförts, få vi vördsamt hemställa,

att Riksdagen för sin del ville antaga följande

Lag

angående ändrad lydelse af 15 § i förordningen angående fattigvården den 9 juni 1871.

Häri genom förordnas, att 15 § i förordningen angående fattigvården den 9 juni 1871 skall erhålla följande ändrade lydelse:

15 §. 1. Der kommunalnämnd ej utgör fattigvårdsstyrelse, utser fattigvårdssamhälle på landet ledamöter i sådan styrelse, män eller qvinnor, till det antal, som med hänsigt till samhällets vidd och folk-mängd erfordras, dock ej mindre än tre; och skola, då val till ledamöter anställas, jemväl utses suppleanter i styrelsen till halfva antalet af ledamöterna, eller om dessas antal ej är jemnt, till det antal, som är närmast öfver hälften.

2. I stad utses ledamöter i fattigvårdsstyrelse, män eller kvinnor, till det antal, fattigvårdssamhället finner skäligt bestämma, dock ej mindre än fem.

3. *Till ledamot är äfven gift kvinna valbar.* I afseende å ledamots och suppleants tjenstgöringstid och afgang samt rättighet att uppdraget sig afsäga, äfvensom beträffande uteblifvande från sammanträde utan förfall, iakttages å landet hvad om ledamot eller suppleant i kommunalnämnd, och i stad hvad om stadsfullmäktig gäller. Kvinna, som blifvit till ledamot eller suppleant utsedd, är likväl berättigad att när som helst afsäga sig uppdraget.

4. Är fattigvårdssamhälle i rotar fördeladt, utser hvarje rote sin fattigvårdsföreståndare äfvensom, der rote bestämt, att särskild styrelse för dess fattigvårdsangelägenheter skall finnas, två eller flere af rotens medlemmar att jemte fattigvårdsföreståndaren sådan styrelse utgöra.

Stockholm den 24 januari 1902.

Carl Lindhagen.

Sixten von Friesen.